

Много шум за (почти) нищо

Преглеждайки репортажите си от “Берлинале”-тата през изминалите години, рецензентът установява, че няма почти нищо принципно ново, което да се използва като увод към съобщението за обявените снощи лауреати.

Отново очакванията на журналисти и публика от последните 10 дни се концентрираха около едни имена и заглавия и отново журито се погрижи за почти пълен сюрприз на гала церемонията при закриването. Отново преди началото ни бе внушавано, а и всички акредитирани го разгласявахме с пълна сила, че това ще е фестивалът на суперлативите и отново след първите няколко дни, кривата на ентузиазма от видяното в официалната програма се сниши стремително към края.

Никой от отличените снощи със златната и със сребърните мечки филми не бе сред обсъжданите като фаворити заглавия. Почти пълното безмълвие на журналистическата колегия на снощната пресконференция на наградените е добра илюстрация на царящите тук настроения след закриването на “Берлинале” 2007. Не много по-различна бе обстановката и след последните две издания на Берлинския кинофестивал.

И така – Златната мечка за най-добър филм на фестивала бе връчена на китайския режисьор Куан-Ан Уанг за филма “Сватбата на Туя”. Той разказва камерна история от степите на Вътрешна Монголия – дълбоката провинция на Китай. Главната героиня е пастирка, обременена с болен съпруг и тежка социална обстановка, която настойчиво, с кураж и находчивост се бори с живота. От всички страни напират неумолимият валеж на китайското икономическо чудо, сричат се хилядолетни традиции, завещаните от дедите

модели на общуване нямат шанс за оцеляване в новото време. За режисьора Уанг най-интересни са сюжетите от живота на дребните, незабележими от висотата на официален Пекин хора. Повествованието е забавено, спокойно, камерата се движи плавно и без припряност изследва последователно гигантските монголски простори и вътрешния мир на героите. Авторите използват познати вечни принципи за преплитане на трагичното с хумористичното. Правят го сполучливо, без нито една фалшива нотка.

Едва ли ще проявим нездрав скептицизъм обаче, ако предположим, че когато влезе в разпространение, този китайски филм с труд ще достигне на филмовите каси дори отрицателния рекорд на миналогодишния златен призър – вълнуващият и силен иначе босненски филм “Гърбавица”, който е гледан само от 41 000 зрители.

Сребърна мечка – специалната награда на журито получи аржентинско-германската копродукция “Другият” на режисьора Ариел Ротер. Във своя втори филм Ротер представи една банална история за два дни от живота на мъж изпаднал в криза на средната възраст. Той приема чужда идентичност, впуска се като в просъница в полунощни приключения със сексуално-екзистенциална тръпка за да застане накрая росен-росен до леглото на благоверната си съпруга с подноса с кафе в ръка. Историята е изпълнена с клишета и плакатни, тежко натоварени със символична многозначителност епизоди. “Другият” е един забележително незабележителен филм, вписващ се в традиционния афинитет на решаващите фактори на “Берлинале” към претенциозно ровене и дълбокомислена рефлексия в ситуации, които крият малко основание за интрига или нови открития. В допълнение, “Другият” бе отличен и с втора Сребърна мечка – за изпълнителя на главната роля Хулио Чавез, който не успя да получи лично своя приз, тъй като в момента снима филм за живота на скандално известния берлински трансвестит Шарлоте фон Малсдорф.

Още една Сребърна мечка – за режисура - бе присъдена на Джоузеф Седар за израелската военна драма “Beaufort”. Това е солидно заснет, увличащ зрителя както със сюжета така и с маркираните характери филм. Действието се развива в Южен Ливан, в средновековната крепост Бюфор, непосредствено преди изтеглянето на израелската армия. Свидетели сме на вътрешни и външни конфликти на войниците, на сражения и затишия – всичко това решено академично-конвенционално, без каквито и да е експерименти. Трудно е да си представим други сериозни аргументи за премирането на филма извън съображенията за политически коректно разсейване на призовете по световни региони.

Сребърната мечка за най-добра женска роля получи една от най-популярните германски млади театрални актриси Нина Хос за пресъздадената от нея героиня Йела в едноименния филм на Кристиан Петцолд. Въпреки някои освирквания при обявяването на наградата от зрители, повярвали на критиките, че тази “мечка” е сигурно притежание на голямата Мериън Фейтфул за ролята ѝ в “Ирина Палм”, отличаването на Нина Хос е може би най-безспорното решение на журито. Тя влиза по свръхестествено впечатляващ начин в образа на жена от задръстено източногерманско градче,

изпаднала в икономическа и семейна безизходица. Йела повтаря това, което милиони източногерманци правят през последните години – заминава за Западна Германия, търси и намира успеха, но губи по пътя себе си, своята идентичност и така и не намира ориентириите, които никога не е имала и които и Западът не може да ѝ предложи.

Последната Сребърна мечка получи филмът, който бе в центъра на всички прогнози за наградите през десетте дни на 57-то “Берлинале” – “The Good Shepherd”, филма на Робърт Де Ниро из историята на ЦРУ, за който писахме по-подробно в предишния репортаж от Берлин. Трудно е да се отървем от впечатлението, че става дума за награда-алиби – хем да се отличи безспорния и заслужен фаворит, хем да не се наруши крехкия глобален баланс на разпределение на наградите по световни кинематографично-икономически региони. Сребърната мечка за “Добрия пастир” е формулирана като “Награда за целия екип на филма за извънредно художествено постижение”. Което съвсем не е далеч от истината...

Двата филма с участие на български актьори в конкурсната програма – италианския “В памет за мен” с Христо Живков и чешкия “Обслужвах краля на Англия” с Иван Бърнев в главната роля на сексуално и обществено хиперактивен келнер-дребосък станаха, за съжаление, обект на немилостиво разнищване от тукашната критика. При това играта на двамата български актьори бе сред много малкото аспекти на филмите, които получиха положителна оценка.

Конкурсът за късометражни филми тази година определено бе издигнат на много сериозно ниво в рамките на паралелните програми на “Берлинале”. Несравним с големите награди приз, но зареден с голям творчески потенциал бе отличието на Съюза на разпространителите UIP, присъдено на съвсем младата Ралица Петрова. Тя бе представена като българска режисьорка, работеща и живееща в Англия, а 15-минутният ѝ филм “Гнилата ябълка” се прие като талантлива заявка за по-големи успехи в бъдеще.